

ÖRGÜTLENME ÇALIŞTAYI

ÖRGÜTSEL ve MALİ YAPI

1974 Yılında başlayan JMO süreci, bugün 18000 üyeye ulaşmış Odamız Ana Yönetmeliğinde tanımlanmış kamusal ve mesleki sorumlulukları ile hem niceliksel hem de niteliksel olarak jeoloji mühendisliği alanındaki en büyük platform haline gelmiştir.

Ancak Odamızın bütün kamusal ve mesleki süreçlerinde karar süreçlerinde katılımcılığın yaşandığı, üyelerin söz ve karar sahibi olduğu bir örgüt yapılanmasını ve işleyişi gerçekleştirdiğini söylemek güçtür. Odanın üyesi yüzlerce JM yıllardır “Odanın bir şey yapmadığından”, “üyesi olduğu Odadan uzak kaldığından”, “yönetimlerin katılımcılığa kapalı olduklarından” yakınır durur. Çoğunluk üye “Odayı beğenmediğini” ifade ederek “Oda benim için ne yapıyor” sorusunu sorgular. Bu noktada Yönetimler ve üyeler karşılıklı olarak birbirlerini “ilgisizlikle” suçlamaktadır.

Odamız ise son yıllarda "serbest meslek uygulaması sorunlarını temel işlev" haline getiren bir sürece girmiş; örgütlenme, kadro politikası, toplumsal duyarlılık vb konular "ikincil planda" kalmıştır.

Örgüt hiç bir zaman örgütlenmenin nihai amacı değil, amaca ulaşmak için ihtiyaç duyulan işbirliğinin bir formudur. Bu açıdan sağlıklı bir örgütlenme; bileşenlerin aktif katılımıyla sürekli gelişen, kendini ve bileşenlerini değiştiren, dönüştüren ve yeniden üreten bir süreçtir. Bir örgütlenmenin kendini sürekli ve işler kılabilmesi için; fikir ve erek birlikteliği üzerine kurulması, farklılıklara yer vermesi, demokratik olması ve bileşenlerinin doğrudan aktif katılım kanallarını oluşturması zorunludur.

Tam da bu noktada, JMO örgütlülüğünün geliştirilmesi, Odamızın sağlıklı bir örgütsel işleyişe kavuşması amacıyla önümüzdeki çalışma döneminden itibaren aşağıdaki noktalara dayalı bir işleyiş örgütsel işleyişin sağlanması gerekli görülmektedir.

-En geniş tabana yayılan bir JMO için;

- *Üye beklentilerini toplumsal sorumluluk çerçevesinde hayata geçirebilen,**
- *Kamusal sorumluluklarını çalışmalarının temel ekseni haline getiren,**
- *İnternet, sosyal medya, yazılı ve görsel medya vb imkanlarını kullanarak üyesine ve JM öğrencilere ulaşabilen,**
- *Meslek alanındaki tüm bileşenlerle buluşarak jeoloji mühendisliği alanında en geniş ve etkin bir platforma dönüşebilen,**
- *Üyelerinin çok büyük bir bölümünü oluşturan ücretli çalışan ve işsiz mühendislerle kuvvetli bağlar oluşturabilen,**
- *Kurumsal ve JMOBİS altyapısını üyesinin ve JEOGENÇ yapılanmasının maksimum kullanımına açabilen,**

***En geniş halk kesimlerine ulaşarak başta TMMOB ve bağlı Odalar olmak üzere STK vb örgütlenmelerle işbirliği içerisinde çevre ve kamu yararını savunabilen,**

***Açık, şeffaf ve hesap vermekten çekinmeyen bir yönetim anlayışının hakim olduğu,**

bir Oda için çalışma yapmak zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışma döneminde “JMO ÖRGÜTSEL SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER” etkinliği gerçekleştirilerek konu derinlemesine tartışılmalıdır.

- Tüm Oda çalışmalarında “(.) meslek örgütleri devlet tüzel kişiliği içinde olmayıp, ayrı tüzel kişiliği olan “yerinden hizmet yönetim” kuruluşlarıdır. Yerinden yönetim, merkezi devlet idaresi dışında ayrı tüzel kişilik olarak örgütlenmiş bir yapıyı ifade etmektedir. Merkezi idarenin değil de, o konuda uzmanlaşmış birimlerin yapması istenen faaliyetler, meslek örgütlerine verilmiştir. Meslek alanı, yalnızca meslek mensuplarının söz ve karar sahibi olduğu ve denetim mekanizmalarını da yine kendilerinin oluşturduğu demokratik bir yapı içerisinde düzenlenmekte ve yürütülmektedir. Bu nedenle, meslek kuruluşları, devletten hem mali hem de idari olarak tamamen bağımsız, özerk kuruluşlardır” ilkesi korunmalıdır.

-Oda organlarında görev alan kadrolarının eğitiminin sağlanması amacıyla her çalışma döneminde en az bir kez yapılan “Kadro Eğitim Programı” oluşturulmalıdır.

-Oda organlarında görev alacak üyelerin belirlenmesinde Oda Ana Yönetmeliğinde belirtilen ilkeler çerçevesinde "toplumsal ve örgütsel sorunlara duyarlılığa" sahip olmasına özen gösterilmelidir.

-Oda işleyişinde SJM ürünleri kaydı dahil her türlü belge düzenlenmesi JMOBİS üzerinden gerçekleştirilmesi sağlanmalı; bu şekilde ortaya çıkacak kaynak ve imkanlar örgütlenme ve diğer toplumsal duyarlılıklara kaydırılmalıdır.

Diğer yandan, tüm Oda faaliyetlerini yakından ilgilendiren bir konuda Mali yapıdaki sorunlardır. Özellikle 2013 Gezi Olaylarından sonra siyasi iktidar tarafından gerçekleştirilen yasal düzenlemeler sonucunda işsiz hale getirilmeye çalışılan Odalarımız ciddi anlamda “gelir kaynağı kaybına uğramış” ve mekânsal ve personel alt yapısı açısından “küçülmeyle” karşı karşıya kalmıştır.

Odamızın önümüzdeki dönemden başlamak üzere gelecekteki faaliyetlerini planlarken **üye aidat gelirlerini önceleyen planlı bir mali işleyişi** hakim kılmanın yanı sıra ciddi tasarruf önlemlerini uygulamak zorunda olduğu açıktır.

Bu bağlamda;

-Bütçe yılı içerisindeki tüm Odasal faaliyetler önceden planlanarak bütçelendirilmelidir.

-Tüm Oda gelirleri merkezi bir hesapta toplanmalı ve Şubeler elde ettiklerin tüm gelirlerin %75’ini kendi sorumluluklarındaki etkinlikler ve sair giderler için harcama hakkına sahip olmalıdır.

-Odasal gelir kalemlerinin arttırılması ve örgüt birimlerinin hizmet üretimini ticari ilişkiye indirgmeden mevcut gelirlerin yükseltilmesi amacıyla,

**Üye aidat ödeme durumu sıkı takip edilerek gelirlerin bankalardan toplu tahsili yaygınlaştırılmalı, her yıl en az %20 oranında artış yaratacak önlemler geliştirilmeli,*

**Oda etkinlikleri Oda bütçesine ek yük getirmeyecek şekilde planlanmalı ve çalışma anlayışımızı zedelemeyecek şekilde sponsor uygulamasına özel önem verilmeli,*

**Kendi mali dengesini sağlayamayan Oda birimleri için mekansal vb imkanlar sağlanmamalıdır.*

JEOGENÇ

Gençlik olmadan geleceğin kurulamayacağı bilinciyle, jeoloji mühendisliği öğrencileri ile daha sıkı bağlar kurularak, öğrencilerimizin yarın üyesi olacakları Odanın faaliyetlerine üniversite hayatları boyunca katkı ve katılımı sağlamaları amacıyla kurduğumuz JEOGENÇ örgütlülüğü açısından sorunlu bir çalışma dönemini geride bıraktık. JEOGENÇ örgütlülüğü şu anda, ... şubemizde ve ... üniversitede aktivitesini sürdürmekte olup Odaya kayıtlı "öğrenci üye" sayısı 4356'a ulaşmıştır.

Oda 20. Olağan Genel Kurulu'nda (25.03.2006 tarih ve 2 no'lu kararı ile) kabul edilerek yürürlüğe giren "TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Öğrenci Üye Ve Örgütlülüğü Yönetmeliği" süreçte Odamızın gelecek umudu olarak niteleyebileceğimiz JEOGENÇ örgütlülüğünde yeterli kurumsallaşmayı ne yazık ki sağlayamamıştır.

MESLEKİ DENETİM

TMMOB mesleki denetim uygulamaları, 24 Temmuz 1981 tarih ve 17410 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "TMMOB Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tespit Komisyonu ve Kontrol Bürolarının Kurulmasına İlişkin Yönetmelik" in yürürlüğe girmesiyle başlamış ve o günden bugüne kadar güncel koşullara ve gereksinimlere göre bağlı Odaların geliştirdiği bir dizi yönetmelik düzenlemesiyle sürdürülmeye devam edilmiştir.

Gerek TMMOB gerekse bağı Odalar mesleki denetimi “kamu yararı açısından, mühendislik ve mimarlık meslek dallarının gelişmesi, nitelikli hizmet elde edilmesi, meslek mensuplarının hak ve yetkilerinin korunması, haksız rekabetin önlenmesi ve meslektaşlar arasında dayanışmanın, bilgi ve deney iletişiminin sağlanması” hedefine yönelik bir işlev olarak tanımlamışlarsa da süreç içerisinde ilgili taraflar, serbest mühendis/mimar/şehir plancısı, Bakanlık ve ilgili İdare ile meslek odaları, arasında sürekli tartışmalara konu olmuştur.

Bu tartışmaların yaşanmasında önemli bir etken mesleki denetim konusunda Odalar arasında ortak bir uygulamanın geliştirilememesinin yanısıra TTB, TBB gibi diğer meslek odalarında mesleki denetim uygulamasının “mesleki ürün” bazında yapılmıyor olmasıdır.

Torba yasa öncesi Odamızda günlük ortalama 350 adet mesleki ürünün denetimi yapılmakta olup birçok Oda da bu sayının çok daha büyük rakamlara ulaştığı bilinmektedir. Bu durum aynı zamanda Odaların yapılanmasına da önemli bir etki yapmış ve birçok Oda da “mesleki denetim bürolarının kurulmasına” varan süreçlerin yaşandığı, “serbest piyasa konularının en temel Odasal sorun haline” dönüştüğü görülmektedir.

Mesleki denetim uygulamasının yukarıda sunulan genel amacına karşın uygulamada sadece “mesleki ürün ve faturanın” denetimi ön plana çıkmış, zaman içerisinde “Oda ve üyesi açısından rutin” bir işe dönüşmüş, olgunun mesleki ve toplumsal kamuoyunda “içselleştirilmesini sağlayacak yeni mekanizmalar” geliştirilememiştir.

Torba Kanun sonrası özellikle başta Odamız olmak üzere yapı üretim süreci ile ilgili Odalarda yaşanan gelişmeler mesleki denetim uygulamalarının mesleki ürün üreticisi üyeler arasında tam olarak “içselleştirilemediğini” açıkça ortaya koymuştur.

Bu bağlamda önümüzdeki çalışma döneminden itibaren;

1-Serbest mühendislik, mimarlık ve müşavirlik hizmetleri üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerinin TMMOB’ye bağlı meslek odaları tarafından denetlenmesiyle ilgili uygulamanın Odalar açısından ortak ilke ve esaslar çerçevesinde yapılması için çalışma yürütülmelidir.

2-Mesleki denetim süreçleri “mesleki ürün denetimi” ile sınırlı olmaktan kurtarılarak tescil ve büro kurma koşulları, meslek içi eğitim/kişisel mesleki gelişim süreci izleme ve denetime dahil edilmeli; meslek kuralları belirlenmelidir.

3-Odanın düzenleyeceği periyodik mesleki eğitim programlarına katılmayan serbest jeoloji mühendislerinin özel sektörde çalışması ve mesleki ürün üretmesi engellenmelidir.

4- Asgari ücret tarifesi Resmi Gazetede yayımlanarak “Bu Tarifede belirlenen ücretlerin altında ücret kararlaştırılamayacağı” hüküm altına alınmalıdır.

5-Serbest Mühendis ve Müşavir üyeler her 3 ayda/6 ayda/1 yılda bir liste ekinde, hazırladıkları mesleki ürün, serbest meslek makbuz veya bordro örneklerini kayıtlı olduğu şube başkanlığına sunar. Bilgilere üyenin sicil dosyasında saklanır. Oda gerek

görmesi veya şikayet anında mesleki ürün ve diğer belgeler üzerinde inceleme ve denetleme yapılmalıdır.

EĞİTİM

Jeoloji Mühendisliği Hizmetlerinin bilimsel ve teknik niteliğinin geliştirilmesinde yaşamsal bir öneme sahip olan meslek içi eğitim faaliyetleri ile toplumu doğa olayları, yer kaynakları ve diğer meslek alanlarımız konusunda bilgilendirmeyi hedefleyen genel eğitim çalışmaları; hem mesleki alan uygulamalarında hem de kamu yararı açısından, Odamızın temel işlevlerinden biri durumundadır.

Son yıllarda SMM uygulamalarına ağırlık veren Odamız; üye ile ilişkisini rapor onay ve denetimine indirgediğinden, eğitim faaliyetlerini, konjonktürel olarak anlık ihtiyaçlara göre meslek içi eğitim seminerleri şeklinde kurgulanmış sınırlı sayıda üyeye ulaşan bir uygulamaya dönüştürmüştür.

Özellikle, dönemselsel olarak üyelerin talepleri doğrultusunda gerçekleştirilen jeoteknik ve jeotermal kursları önemli bir işlevi yerine getirmesine karşın üye talebinin azalmasıyla bu kurslar da önemini kaybetmiştir. Bu nedenle eğitim konusunun ana yönetmelikte tanımlanan çerçevede dönemselsel kararlara bağlı kalmaksızın bir stratejik eylem planı çerçevesinde ele alınarak sistematik bir yapıya dönüştürülmesi ve adeta bir “okul” gibi çalışacak Oda yapılanmasının sağlanması gerekmektedir.

Oda Ana Yönetmeliği'nin amaçlar bölümünde belirtilen eğitim çalışmaları; Oda'nın üye ve toplum ile ilişkilerinde temel belirleyici eksen olarak değerlendirilerek, bu amaçlarla bütünselleşmiş, güncel ihtiyaçlara yanıt verebilen etkin bir Oda yapılanmasının gerçekleştirilmesi amacıyla önümüzdeki çalışma döneminden itibaren aşağıdaki çalışmalar ağırlık verilmelidir.

a-) Üyelere Yönelik Eğitim Faaliyetleri

- Üyelerimize gerek Jeoloji Mühendisliğindeki teorik ve pratik gelişmelerin aktarabilmesi, mesleki yeni açılımların tanıtılabilmesi gerekse bilgisayar gibi mesleki hayatlarında ihtiyaç duyabilecekleri diğer konularda bilgi ve birikimlerini yükseltebilmek amacıyla meslek içi eğitim çalışmaları organize edilmeli,
- SMM Yönetmeliği kapsamında hizmet üreten serbest çalışan üyelerimize yönelik periyodik olarak gerçekleştirilecek meslek içi eğitim seminer ve kursları zorunlu hale getirilmelidir. Tescil ve tescil yenileme koşulları eğitim çalışmalarıyla ilişkilendirilecektir.
- Kamuda Kontrol mekanizmalarında görev alan üye ve meslektaşlarımıza yönelik meslek içi eğitim çalışmaları; gönüllülük temelinde, ilgili kurumlarla (Bakanlık-Valilik-Belediye) yapılacak ortak eğitim programları çerçevesinde yürütülmeli,

- İşsiz üyelerin sektörde iş bulmalarına yardımcı olmak amacıyla, serbest çalışan üyelerimize yönelik meslek içi eğitim seminerlerinden ücretsiz olarak yararlanması sağlanmalı,
- Jeogenç eğitimlerine özel önem verilecek, tatil dönemlerinde, periyodik olarak, meslek alanına yönelik arazi uygulamaları ve sosyal içerikli kamp programları düzenlenmelidir.

b-) Topluma Yönelik Eğitim Faaliyetleri

- Temel jeoloji bilgilerinin toplumda yaygınlaşması, mesleğin tanıtılmasıyla ilgili olarak, ulusal ve uluslararası teknik kongre, seminer, sempozyum, konferans ve sergiler düzenlenmeli,
- Yerel Yönetimlerde (Valilik-Belediye) yönetici ve teknik elemanlarına yönelik olarak; o yörenin yer kaynakları, deprenselliği ve jeolojik yapısından kaynaklanan avantaj ve dezavantajları anlatan günlük konferanslar şeklinde tüm ülkeye yaygınlaştırılan eğitim programları gerçekleştirilmeli,
- Jeoloji dersinin orta öğretim programlarında yer alması için, başta Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversiteler olmak üzere ısrarlı girişimlerde bulunulacaktır. Bu hedef, asla vazgeçemeyeceğimiz bir stratejik hedef olarak tüm örgüt tarafından içselleştirilmelidir.
- Başta liseler olmak üzere tüm temel eğitim kurumlarındaki öğrencilere; farkındalık eğitimi kapsamında, yaşadıkları alanların deprem riski konusunda, görsel verilerle zenginleştirilmiş eğitimler verilmeli,
- Yerel yönetimler ve temel eğitim kurumlarına yönelik olarak gerçekleştirilecek farkındalık eğitimleri, tüm şube ve temsilciliklerimizin katılım ve katkısıyla 5 yıllık bir eylem planı çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.

c-) Örgütsel Yapılanma

- Ana Yönetmeliğin 36. Maddesinde tanımlanan Yönetim Kurulu üyelerinin görev tanımlamasında Yayın üyesi ibaresinin, Yayın ve Eğitim Üyesi olarak değiştirilecek, aynı düzenleme Şube Yönetim Kurullarında da yapılmalı,
- 24. Genel Kurulda alınan Karar gereğince Sürekli Eğitim Merkezi derhal kurulacak ve faaliyetlere başlanmalı,
- Sürekli Eğitim Merkezinin çalışma usul ve esaslarını belirleyecek bir yönetmelik hazırlanarak yürürlüğe konulmalı,

- Genel Merkez, Şube ve temsilciliklerde yapılacak eğitim faaliyetlerini planlama ve uygulamasından sorumlu eğitim konusunda deneyimli profesyonel bir Sürekli Eğitim Merkezi Yöneticisi atanmalıdır.

d)- Altyapı Çalışmaları

- Genel Merkez binasındaki mevcut sınıf ve konferans salonunun kapasitesinin sürekli ve planlı bir eğitim çalışması için yeterli olamayacağı açıktır. Bu kapsamda daha verimli bir eğitim ortamı yaratmak için başta genel merkez olmak üzere şube ve temsilciliklerde çağdaş eğitim mekanları oluşturulmalıdır. Mekanların yetersiz olduğu durumlarda diğer Odaların olanaklarından yararlanarak alternatifler belirlenecektir.

- Elektronik ortamda eğitim olanaklarının alt yapısı oluşturularak On-line eğitimlere başlanılmalı,

- Meslek alanlarımız ile ilgili kurs ve seminer konularındaki yerli ve yabancı literatürden yararlanılarak kaynak yayın ve kitaplar hazırlanmalı,

- Temel meslek ve uygulama alanlarında eğitici olarak görev yapacak ağırlıklı olarak emekli öğretim üyelerinden oluşan profesyonel eğitimci grupları oluşturulmalı,

- Eğitim faaliyetlerinde etkin olarak çalışan eğitimcilerin aynı zamanda Oda Mesleki Kurul ve Komisyonlarında aktif görev almaları sağlanmalı,

- Üyelere yönelik eğitim faaliyetlerinin ücretlendirmelerinde, kar amacı olmayan optimum bedellerin oluşturulmasına özen gösterilmelidir.